

HAL
open science

ДО ПИТАННЯ ФОРМ ЛІКВІДАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЯК ПРАВОПРИПИНЯЮЧОГО ЮРИДИЧНОГО ФАКТУ

Anatoliy Kostruba

► To cite this version:

Anatoliy Kostruba. ДО ПИТАННЯ ФОРМ ЛІКВІДАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЯК ПРАВОПРИПИНЯЮЧОГО ЮРИДИЧНОГО ФАКТУ. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО, ЖИТЛОВОГО ТА СІМЕЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА (Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 90-річчю з дня народження доктора юридичних наук, професора В. П. Маслова), Yaroslav Mudryi National Law University, Mar 2020, Kharkiv, Ukraine. pp.172-175. <hal-02531969>

HAL Id: hal-02531969

<https://hal.science/hal-02531969v1>

Submitted on 4 Apr 2020

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

L'archive ouverte pluridisciplinaire HAL, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

HAL Authorization

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ
УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО»

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЦИВІЛЬНОГО, ЖИТЛОВОГО
ТА СІМЕЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА**

**Матеріали міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 90-річчю з дня народження
доктора юридичних наук, професора В. П. Маслова**

16 березня 2012 р.

Харків
«Право»
2012

УДК 347(447)
ББК 67.9(4УКР)3
А 43

Редакційна колегія:

кандидат юридичних наук, професор **В. І. Борисова** (відп. ред.),
кандидат юридичних наук, доцент **С. В. Кривобок**,
кандидат юридичних наук, асистент **Ю. Є. Ходико**

А 43 **Актуальні** проблеми цивільного, житлового та сімейного законодавства : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 90-річчю з дня народження д-ра юрид. наук, проф. В. П. Маслова, 16 берез. 2012 р. / [редкол.: В. І. Борисова (відп. ред.) та ін.] ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Х. : Право, 2012. – 464 с.

ISBN 978-966-458-347-0

16 березня 2012 року кафедрами цивільного права № 1 і № 2 Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» проведена міжнародна науково-практична конференція, присвячена пам'яті професора, доктора юридичних наук, члена-кореспондента АН УРСР Василя Пилиповича Маслова.

Проведення конференцій, присвячених пам'яті В. П. Маслова, було започатковано у 2003 році і з того часу традиційно в лютому–березні збирає видатних цивілістів і молодих вчених із різних вузів не тільки України, а й інших країн – РФ, Молдови, Узбекистану, Казахстану, а також практичних робітників – суддів, нотаріусів, юрисконсультів.

У матеріалах збірника представлені результати наукових досліджень правників з основних проблем цивільного, сімейного, житлового та господарського права.

Видання адресоване науковим співробітникам, аспірантам, викладачам юридичних факультетів і вищих юридичних навчальних закладів, а також працівникам суду, адвокатури, органів юстиції, практикуючим юристам, іншим особам, які вивчають і застосовують цивільне, сімейне, житлове та господарське законодавство.

УДК 347(447)
ББК 67.9(4УКР)3

© Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2012
© «Право», оформлення, 2012

ISBN 978-966-458-347-0

– база персональних даних медичного персоналу.

Дія зазначеного Закону розповсюджується на всіх суб'єктів, що здійснюють медичну діяльність відповідно до чинного законодавства незалежно від форми власності.

Заклади охорони здоров'я у випадках порушення зазначеного Закону несуть цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

Література

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992. №2801 – XII //Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №4. – Ст.20.
2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 507с.
3. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010. №2297 – VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №34. – Ст.481.

А. В. Коструба, к.ю.н., доцент кафедри цивільного і трудового права Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

ДО ПИТАННЯ ФОРМ ЛІКВІДАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЯК ПРАВОПРИПИНЯЮЧОГО ЮРИДИЧНОГО ФАКТУ

У науковій літературі ліквідацію визначають як припинення діяльності, передбаченої статутом колективного суб'єкта господарювання, його особистих та майнових прав і обов'язків. Або як припинення існування юридичної особи як суб'єкта права за встановленою законом процедурою без настання універсального правонаступництва. Відповідно до положень п. 2 ч. 1 ст. 110 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) юридична особа ліквідується за рішенням суду про визнання судом недійсною держаної реєстрації юридичної особи через допущені при її створенні порушення, які не можна усунути, а також в інших випадках, встановлених законом]. Суспільні відносини у сфері ліквідації державної реєстрації юридичних осіб врегульована спеціальним зако-

ном – Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15.05.2003 року № 755–IV, а також нормами ЦК України.

Ліквідацію юридичної особи слід відмежовувати від припинення юридичної особи як такої і припинення діяльності юридичної особи, оскільки по суті це різні юридичні факти з різною правовою природою. Припинення юридичної особи є родовим поняттям щодо ліквідації. В той же час припинення господарської діяльності підприємства не припиняє існування самого підприємства – юридичної особи. Така особа буде вважатися припиненою з моменту внесення відомостей про припинення до відповідного реєстру, а не з моменту припинення діяльності. Тобто в такому разі припинення юридичної особи настає в силу фактичного складу останнім юридичним фактом в якому є внесення відомостей до реєстру.

Під припиненням діяльності юридичної особи, як правило, розуміють зупинення виробничого процесу який відбувався в межах юридичної особи, що не обов'язково є юридичним фактом, особливо правоприпиняючим або зупинення активності юридичної особи взагалі.

Разом із тим, визначення припинення діяльності суб'єкта господарювання, яке міститься в Господарському кодексі України (далі – ГК України) піддається критиці вченими юристами у зв'язку зі своєю неточністю і ототожненням різних за змістом процесів, припинення існування і припинення діяльності юридичної особи. Згідно з ч. 1 ст. 59 ГК України припинення діяльності суб'єкта господарювання здійснюється шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації – за рішенням власника (власників) чи уповноважених ним органів, за рішенням інших осіб – засновників суб'єкта господарювання чи їх правонаступників, а у випадках, передбачених законами, – за рішенням суду.

Ліквідація юридичної особи може бути правоприпиняючим юридичним фактом як у речовій сфері так і у зобов'язальній сферах. Існує думка про те, що припинення зобов'язань внаслідок ліквідації юридичної особи здійснюється не автоматично. У зв'язку з чим виникає питання моменту припинення зобов'язань стороною яких є юридична особа, яка ліквідується і форма правоприпиняючого юридичного факту припинення зобов'язань.

Законом визначена процедура припинення юридичної особи та порядок задоволення претензій кредиторів. Кредитори за окремими

зобов'язаннями можуть протягом часу, встановленого для ліквідації юридичної особи звернутися до ліквідаційної комісії з вимогою погасити заборгованість за зобов'язаннями, що виникли за час діяльності боржника. Тому, задоволення претензій кредиторів, що впливають із цивільно-правових зобов'язань може бути здійснено ліквідаційною комісією в процесі ліквідації юридичної особи. В такому випадку грошове зобов'язання вважається погашеним. Непогашені зобов'язання припиняються після ліквідації юридичної особи.

Крім того, юридична особа окремої організаційно-правової форми може бути припинена судовим рішенням про ліквідацію в примусовому порядку яке не пов'язане з її банкрутством яке і буде першим правоприпиняючим юридичним фактом фактичного складу ліквідації (останнім буде внесення відомостей в реєстр).

Також можна наголосити на тому, що в деяких випадках, такий правоприпиняючий юридичний факт як судове рішення не ліквідує юридичну особу як таку, а лише ліквідує її існуючу організаційно-правову форму. Йдеться про випадки, коли юридична особа, акт про державну реєстрацію якої оспорювався, мала право попередника. В такому разі при задоволенні позовних вимог можливими є випадки «поновлення» статусу організації, в ході реорганізації якої був створений відповідач. В наведених ситуаціях юридичний факт буде мати правоприпиняючий характер. Також слід пам'ятати про те, що ліквідація учасника – юридичної особи як правова підстава припинення корпоративних правовідносин не трапляється. Це пояснюється тим, що в ході ліквідації виявлені активи юридичної особи розподіляються між кредиторами і учасниками.

На рівні з ліквідацією правоприпиняючим юридичним фактом є реорганізація, яка не допускає продовження самостійного існування юридичних осіб. По-суті, реорганізація є нічим іншим як припиненням однієї юридичної особи і створенням іншої. Більше того, реорганізація як форма перетворення припиняє не тільки саму юридичну особу, а й ряд її договорів, оскільки при перетворенні можливі зміни основних напрямків діяльності, які можуть не вписувати в свої межі вже укладені договори.

Ліквідація юридичної особи як правоприпиняючий юридичний факт дуже схожа на смерть фізичної особи. І хоча в першому випадку визначальним є юридичний критерій – внесення відповідних відомостей до реєстру, а у другому фізичний – припинення життєдіяльності особи як біологічної істоти обидва факти припиняють функціональні можливості

зазначених осіб як учасників цивільно-правових відносин, зокрема податкової, цивільної і господарської правосуб'єктності. В той же час, ліквідація як правоприпиняючий юридичний факт може бути представлена великою палітрою форм існування в залежності від умов і властивостей, що і слід пам'ятати при визначенні тієї чи іншої дії учасника правовідносин як такої, що має юридичне значення.

Л. В. Красицька, к. ю. н., доцент кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету

РІВНІСТЬ ПРАВ МАТЕРІ ТА БАТЬКА ЯК ПРИНЦИП ЗДІЙСНЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ

Одним із основних принципів здійснення батьківських прав є принцип рівності прав матері та батька. Стаття 141 СК України проголошує: мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебувають вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини. Відповідно до ст. 18 Конвенції ООН про права дитини, прийнятої резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989 року, держави-сторони покладають всіх можливих зусиль до того, щоб забезпечити визнання принципу загальної та однакової відповідальності батьків за виховання і розвиток дитини.

В юридичній літературі зазначається, що при здійсненні батьківських прав враховується принцип рівноправності батьків, який реалізується повною мірою в особистих немайнових і майнових відносинах за участю їх дитини. Для сімейного законодавства характерним є визнання обох батьків у якості одного суб'єкта відповідних правовідносин, хоча при цьому й використовується множина: «батьки мають право представляти інтереси дітей», «батьки несуть відповідальність», «батьки зобов'язані» тощо. У той же час, якщо між батьками виникають розбіжності з питань, пов'язаних із здійсненням ними своїх прав, кожен з них може звернутися за вирішенням цих розбіжностей до органу опіки та піклування або до суду.